

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 21. november 2013
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Linda Bjørk Nielsen
Sagsnr.: 2013-0032-0811
Dok.: 824797

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 734 (Alm. del), som Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har stillet til justitsministeren den 21. juni 2013.

Morten Bødskov

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 734 (Alm. del) fra Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg:

”Kan ministeren oplyse, hvor ofte der sker fristforlængelser for personer i varetægtssurrogat, jf. SUU alm. del – bilag 272?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Jeg har forstået spørgsmålene således, at de angår varetægtsfængsling i surrogat af psykisk syge mv. Jeg kan i den forbindelse oplyse følgende:

1. Er betingelserne for anvendelse af varetægtsfængsling til stede, men varetægtsfængslingens øjemed kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, kan retten efter retsplejelovens § 765, stk. 1, træffe afgørelse herom. Det kræver dog, at sigtede samtykker heri.

Det følger videre af retsplejelovens § 765, stk. 2, at retten bl.a. kan bestemme, at sigtede skal tage ophold i egnet hjem eller institution (nr. 3), eller at sigtede skal undergive sig psykiatrisk behandling eller afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende, om fornødent på hospital eller særlig institution (nr. 4).

Endvidere kan en varetægtsarrestant efter retsplejelovens § 777 anbringes i en anstalt for personer, der udstår fængselsstraf eller forvaring, eller i hospital mv., jf. straffelovens §§ 68 og 69, hvis den pågældende selv, anklagemyndigheden og institutionens ledelse samtykker heri.

Hvis helbredsmæssige hensyn eller hensynet til andres sikkerhed gør det påkrævet, kan retten undtagelsesvis godkende en anbringelse uden arrestantens samtykke, jf. retsplejelovens § 777, 2. pkt.

En anbringelse i medfør af retsplejelovens § 777 kan således komme på tale, hvor der i forbindelse med eller under en varetægtsfængsling fremkommer oplysninger om, at sigtede er psykisk syg eller mentalt retarderet og derfor bør opholde sig på psykiatrisk afdeling, institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller anden egnet institution i stedet for arresthus.

Endelig kan varetægtsarrestanter i medfør af retsplejelovens § 770, stk. 2, af helbredsmæssige grunde anbringes i eller over-

føres til hospitaler, herunder psykiatriske afdelinger, uden for Kriminalforsorgen. En anbringelse eller overførsel i medfør af retsplejelovens § 770, stk. 2, er en lægelig beslutning og sker således uden rettens medvirken.

Efter retsplejelovens § 767, stk. 1, fastsættes der i kendelsen en frist for varetægtsfængslingens eller foranstaltningens længde. Fristen skal være så kort som mulig og må ikke overstige 4 uger. Fristen kan forlænges, men højst med 4 uger ad gangen. Forlængelsen sker ved kendelse, medmindre sigtede erklærer sig indforstået med forlængelsen.

Når anklagemyndigheden har indleveret anklageskrift mv. til retten, og retten har fastsat tidspunkt for hovedforhandlingen, kan retten efter retsplejelovens § 767, stk. 2, ved udløb af en frist efter stk. 1 bestemme, at varetægtsfængslingen eller foranstaltningen skal fortsætte uden yderligere forlængelser, indtil der er afsagt dom i sagen. Træffer retten sådan bestemmelse, kan tiltalte tidligst 3 uger efter afgørelsen anmode retten om at ophæve varetægtsfængslingen eller foranstaltningen. I så fald skal retten inden 7 dage træffe afgørelse herom. Hvis retten ikke imødekommer anmodningen, kan tiltalte tidligst 3 uger efter afgørelsen fremsætte en ny anmodning.

2. En varetægtsfængsling kan kun opretholdes, så længe retten finder, at retsplejelovens betingelser for varetægtsfængsling, herunder i givet fald i surrogat, er opfyldt. Varigheden af en varetægtsfængsling (og dermed antallet af fristforlængelser) afhænger af omstændighederne i den enkelte sag, herunder grundlaget for varetægtsfængsling, hvilke efterforskningskridt der skal foretages i sagen, og varigheden af en eventuel mentalundersøgelse. Det bemærkes i den forbindelse, at resultatet af en mentalundersøgelse og en eventuel udtalelse fra Retslægerådet normalt skal foreligge, før der kan tages stilling til tiltalespørgsmålet.

De overordnede rammer for udfærdigelse af mentalerklæringer er dels fastlagt i aftaler mellem Justitsministeriet og tre af de fem regioner, dels i Rigsadvokatens Meddelelse nr. 5/2007 om behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle og personer omfattet af straffelovens § 70.

Generelt følger heraf, at ambulante mentalundersøgelser så vidt muligt skal gennemføres inden for 6 uger, mens der for undersøgelser, der skal foretages under indlæggelse, gælder en frist på 8 uger.

Rigsadvokaten er ikke i besiddelse af statistiske oplysninger om sagsbehandlingstiden for udfærdigelse af mentalundersøgelser for personer anbragt i varetægtssurrogat. Sagsbehandlingstiden registreres ikke særskilt i politiets sagsbehandlings-

system. Tilvejebringelse af præcise oplysninger vedrørende sagsbehandlingstiden for udfærdigelse af mentalerklæringer vil således forudsætte en omfattende og ressourcekrævende manuel gennemgang af en lang række konkrete straffesager. En sådan gennemgang har jeg på det foreliggende grundlag ikke fundet anledning til at iværksætte.

Rigsadvokaten kan henvise til rapport fra 2012 fra Arbejdsgruppen om mentalundersøgelser. Rapporten henviser til Rigsadvokatens statusundersøgelse fra 2009, som belyste politikredsenes erfaringer med sagsbehandlingstider mv. i sager om mentalundersøgelser. Rigsadvokatens statusundersøgelse viste, at der var problemer med at få foretaget mentalundersøgelserne inden for de fastsatte målsætninger.

Rapporten fra Arbejdsgruppen om mentalundersøgelser anfører (afsnit 3.2.), at såvel Rigsadvokatens statusundersøgelse fra 2009 som regionernes oplysninger fra 2010 overordnet bekræfter, at antallet af mentalundersøgelser er steget, og at sagsbehandlingstiderne over en årrække er blevet længere. I rapporten er endvidere anført, at det ved gennemgangen af de sparsomme oplysninger, der er tilgængelige, er vanskeligt at konkludere noget entydigt i forhold til præcise sagsbehandlingstider, ligesom der ikke findes konkrete oplysninger om, hvordan sagsbehandlingstiden varierer i forhold til forskellige sagstyper.

Jeg skal i øvrigt bemærke, at det af Rigsadvokatens Meddelelse nr. 5/2007 om behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle og personer omfattet af straffelovens § 70 fremgår, at behovet for mentalundersøgelse skal afklares så tidligt som muligt under efterforskningen med henblik på at sikre, at undersøgelsen af den sigtede kan iværksættes uden at forsinke straffesagen væsentligt (afsnit 4.3.).

3. For så vidt angår spørgsmål nr. 737 har Rigsadvokaten forstået spørgsmålet således, at det ønskes belyst, hvorvidt en person, der er anbragt i varetægtssurrogat, ved anklagemyndighedens initiativ søges overflyttet til arresthus, såfremt mentalerklæringen vurderer den pågældende egnet til straf.

Som ovenfor anført er det retten, som tager stilling til, om der skal ske varetægtsfængsling i surrogat, jf. retsplejelovens § 765, stk. 2, eller om en varetægtsarrestant skal anbringes i hospital mv., jf. § 777, 2. pkt., herunder om der under sagen er grundlag for fortsat surrogatfængsling mv. Det beror på en konkret vurdering af den enkelte sag og den enkelte sigtede, om der eksempelvis som følge af en mentalerklæring, som vurderer den sigtede egnet til straf, er anledning til at søge surrogatfængslingen ophævet og den pågældende anbragt i arrest-

hus. Der kan f.eks. være tale om, at mentalundersøgelsen skal forelægges Retslægerådet, jf. Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/2007.

Hvis anklagemyndigheden vurderer, at der ikke længere er grundlag for surrogatfængsling mv., kan spørgsmålet rejses over for retten, ligesom forsvareren også kan rejse spørgsmålet om fortsat surrogatfængsling eller anbringelse i arresthus.”